

โครงการประกวดหรือเลือกตั้ง

สมศักดิ์ แซ่ม

บทความนี้เป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน แม้ข้อเท็จจริงบางอย่างจะคลื่อนลอย ซาดหลักฐานสนับสนุนอย่างแน่นแฟ้น แต่เราเห็นว่าสาระบางประการที่น่าสนใจ กับทั้งข้อเสนอแนะก็น่าคิด จึงนำมาตีพิมพ์ไว้เป็นประเดิม และหวังว่าจะได้รับฟังทัศนะอื่น ๆ ในทางสร้างสรรค์จากท่านด้วยเช่นกัน

1 บ.ก.

วัตถุประสงค์อันสำคัญยิ่งของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คือ การเป็นศูนย์การศึกษาขั้นอุดมของภาคใต้ ทางคณะก็ดูเหมือนจะตระหนักในความจริงข้อนี้ดี ทั้งได้พยายามฉายภาพให้ปรากฏขึ้น เช่น โดยการพยายามสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับชาวบ้านชาวเมือง มีการจัดงานรณรงค์ทางสังคม หรือการกีฬาในบางโอกาส. รวมทั้งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่นักรออยู่ในกรอบประเพณีอันดีงามด้วย. สิ่งเหล่านี้เราคิดว่า เป็นเพียงเปลือกนอกของมหาวิทยาลัย. น่าเสียดายด้วยภาพที่ทางคณะฉายออกมานั้นยังไม่ชัดเจน กล่าวคือ ความพยายามเหล่านี้ยังไม่น่าจะถือเป็นวิถีทางที่ถูกต้องนัก

โดยอุดมการณ์ มหาวิทยาลัยทั่วไป ย่อมทำหน้าที่เป็นผู้นำทางการศึกษา ค้นคว้า เป็นศูนย์รวมของความรู้ ตลอดจนพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์แรกตั้งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็เพื่อปรับปรุงระดับการศึกษาของภาคใต้ และเพื่อได้เป็นแหล่งถ่ายทอดแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยด้วย. แต่ดูเหมือนว่าเราจะลืมวัตถุประสงค์อันนี้ไปเสียแล้ว คือ แทนที่จะถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบในการริเริ่ม และกระตุ้นให้เกิดการศึกษา ค้นคว้า การพัฒนา และการเรียนรู้อย่างจริงจัง ทางคณะกลับคิดห่วงเพียงแต่หน้าตาของตัวเอง มากกว่าจะทำหน้าที่ของมหาวิทยาลัยจริงๆ. แทนที่จะพยายามเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ให้กับชาวไทยในท้องถิ่น เช่น ในเรื่องภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และปัญหาการพัฒนา ทางคณะกลับมุ่งรับแต่สิ่งทีมาจากตะวันตก และตามสมัยเพียงเพื่อประดับหน้าตาของตัวเองเท่านั้น

ตัวอย่างเช่น ชื่อวิชาต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ แทนที่จะเปลี่ยนให้เป็นภาษาไทย การร้องเพลงเชียร์ด้วยภาษาอังกฤษที่ไม่เป็นภาษา สิ่งนั้นนับเป็นประเพณีซึ่งรับช่วงมาจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ซึ่งก็รับมาจากตะวันตกอีกทอดหนึ่ง ทำไมไม่มีใครคิดนำภาษาท้องถิ่นมาใช้บ้าง

นอกจากการเชียร์และกีฬาทั้งงานรีเร้งในบางวาระแล้ว นักศึกษามีกิจกรรมน้อยมาก ที่จะทำให้นัก
ทั่วไปสนใจ หรือแม้ตัวนักศึกษาเอง ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงเกือบเป็นสถานที่ให้รู้จักกันเพียงเป็นที่ขับรถ
กินลมเล่นตอนเย็น มากกว่าจะเป็นสถานที่ที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา นี่เป็นสิ่งจอมปลอมในกรอบ
ของความหรรุพราประการหนึ่ง

สี่ปีแห่งอายุมหาวิทยาลัย เราควรได้พบสิ่งที่น่าสนใจ เช่น การอยากเรียนอยากรู้ ความกระตือรือร้น
เป็นต้น แทนที่จะได้พบแต่ความเฉื่อยชา ความซัดแย้งที่ไม่มีเหตุผล และความน่าเบื่อหน่าย

หากทางคณะจะคิดถึงหลังจากให้มากกว่าหน้าฉากเช่นที่เป็นอยู่นี้ ย่อมได้ชื่อว่า เราจะมีทั้งเนื้อและกระ
ดูก ซึ่งจะทำให้มหาวิทยาลัยแข็งแรงและสมบูรณ์ขึ้นกว่านี้อีกมาก

ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะ ที่เราคิดว่ามหาวิทยาลัยควรพิจารณา

๑ พยายามทำหมู่บ้านรุสมิแลให้เป็นสถานสาธิตในทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

๒ ค้นคว้า รวบรวม และเปิดแสดงงานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น หนังตะลุง มโนรา สัระ
มะโย่ง ร่องแง การประชันรู้และการเล่นว่าว โบราณวัตถุ รวมทั้งวัฒนธรรมทางภาษาที่น่าสนใจ เช่น
การพูดราชาศัพท์ในหมู่บ้าน ที่ตากใบหรือที่อำเภอมายอ เหล่านี้อาจจัดในรูปแบบที่ค้นการซึ่งควรจัดให้เป็น
ประจำทุกปี เพื่อคนทั่วไปจะได้มีโอกาสศึกษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แท้ อนึ่ง โครงการนี้อาจดำเนินไป
ถึงขั้นจัดสร้างพิพิธภัณฑเพื่อเก็บรักษา และปรับปรุงศิลปบางอย่างที่กำลังจะสูญหายไปอย่างรวดเร็วด้วย

๓ การตั้งชุมนุมทางน้ำ (มารีนคลับ) เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักวิธีพายเรือ ว่ายน้ำ ช่วยคนตกน้ำ เป็นต้น

๔ มีบทบาทร่วมกับทางการบ้านเมือง ในทางสังคม และการพัฒนาท้องถิ่นให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้ง
ในค่านวิชาการและแรงงาน

หากมหาวิทยาลัย ดำเนินตามโครงการเหล่านี้อย่างจริงๆ จังๆ ก็เชื่อว่าชาวมหาวิทยาลัยทุกคน คือรวมทั้ง
นักศึกษาและอาจารย์ จะมีสิ่งที่ต้องคิดต้องทำ และบางที่ทางคณะจะไม่ต้องเสียเวลามานั่งกติกกฎ
บังคับนักศึกษา เพราะเมื่อนั้นนักศึกษาย่อมเติบโตพอที่จะปกครองตัวเองได้ และนี่เป็นการทำให้
เปลืองนอกได้มีเนื้อในทสมบูรณ์อย่างแท้จริง